

Advokatrådet

ADVOKAT
SAMFUNDET

Social-, Børne- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22

1060 København K

familieret@sm.dk + bgn@sm.dk

KRONPRINSESSEGADE 21
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 6. januar 2014
SAGSNR.: 2014 - 25
ID NR.: 270886

**Høring - over udkast til forslag til lov om ændring af lov om ægteskabs
indgåelse og opløsning (Vold og seksuelle overgreb som skilsmissegrund mv.)**

Ved e-mail af 20-12-2013 har Social-, Børne- og Integrationsministeriet anmodet om
Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Advokatrådet har ikke bemærkninger til det fremsendte høringsmateriale.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

Københavns Byret

Social-, Børne- og Integrations-
ministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 99 68 70 15
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J. nr. 9099.2014.2

Den 20. januar 2014

Ved en mail af 20. december 2013 har Social-, Børne- og Integrationsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til et udkast til forslag til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (Vold og seksuelle overgreb som skilsmissegrund m.v.).

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at udkastet ikke giver byretterne anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Der henvises til j.nr. 2013-1219.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

Børnerådet

Social-, Børne- og Integrationsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 K

20. januar 2014
j.nr. 3.6.15/sgh

**Børnerådets kommentar til forslag til ændring af ægteskabsloven
(Vold og seksuelle overgreb som skilsmissegrund)**

Forslagene i udkastet styrker samlet set beskyttelsen af børn i familier med alvorlige problemer.

Med hensyn til spørgsmålet om simpel vold sender forslaget et klart signal til barnet fra såvel den ikke-voldelige forældre som fra samfundets side om, at barnet ikke skal leve i et voldeligt miljø.

Videre bidrager udvidelse af personkredsen til også at omfatte fx overgreb mod naboens børn til at sikre en generelt større ansvarlighed i forhold til forebyggelse af overgreb og vold.

Rådet tilslutter sig på denne baggrund forslaget.

Med venlig hilsen

Per Larsen
Formand for Børnerådet

Søren Gade Hansen
chefkonsulent

Social,- Børne - og
Integrationsministeriet

Børns Vilkår
FOR BØRN I DANMARK

Børns Vilkår
Trekronergade 126 F, 2. sal
2500 Valby

17. januar 2014

Høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (Vold og seksuelle overgreb som skilsmissegrund m.v.)

Børns Vilkår takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. ovennævnte lovforslag.

Børns vilkår hilser ligestillingen af grov og simpel vold i relation til spørgsmålet om direkte skilsmisse velkomment. Børns Vilkår synes endvidere det er glædeligt, at man i forslaget giver kvinder, der selv, eller hvis børn har været udsat for seksuelle overgreb ret til direkte skilsmisse.

Børns Vilkår har således ingen bemærkninger til forslaget.

Med venlig hilsen

Ingrid Hartelius Dall
Jurist

17/1 2014

Social-, Børne- og Integrationsministeriet
Att. familieret@sm.dk
bgn@sm.dk

Forslag til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (Vold og seksuelle overgreb som skilsmissegrund mv.)

Kvinderådets hørings svar

Det noteres med tilfredshed at lovforslaget giver en ægtefælle ret til umiddelbar skilsmisse, når den anden ægtefælle har udøvet vold, uanset om der er tale simpel vold eller vold af grovere karakter, samt at adgangen til umiddelbar skilsmisse udvides til at omfatte seksuelle overgreb mod ægtefællen eller børnene.

Den gældende lov, hvor der skelnes mellem vold af mildere og vold af grovere karakter, er ikke hensigtsmæssig, og den er vanskelig at administrere rent bevismæssigt. Seksuelle overgreb kan ikke altid defineres som vold, derfor er det væsentligt at seksuelle overgreb nu er medtaget i § 34.

Venlig hilsen
Randi Iversen
forkvinde

Brian Nørgaard

Fra: Jan Lindell <lindell@mandecentret.dk>
Sendt: 20. januar 2014 10:05
Til: Familieret, Postkasse
Cc: Brian Nørgaard
Emne: Høringssvar vedrørende udkast til lovforslag om vold og seksuelle overgreb som skilsmissegrund m.v.

Til Social-, Børne- og Integrationsministeriet

Mandecentret har følgende bemærkning, som knytter an til "Bemærkninger til lovforslaget" punkt 3.1.1 sidste afsnit, 3.1.3 sidste afsnit og "Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser", Til § 1, næstsidste afsnit.

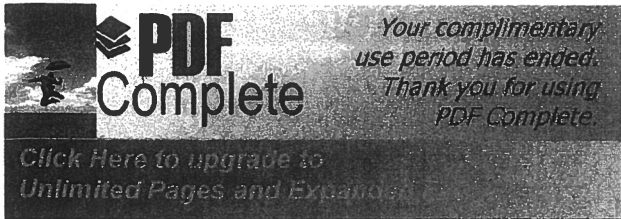
Simpel vold vil i tilfælde af lovforslagets vedtagelse fremover kunne give ret til umiddelbar skilsmisse. Vi har noteret os af bemærkningerne, at lovforslaget ikke indebærer, at der slækkes på kravene til dokumentation. Dette er meget vigtigt at fastholde, idet simpel vold ifølge sagens natur normalt vil være vanskeligere at dokumentere end vold af grovere karakter.

Det må ikke blive sådan, at en forælder kan påstå vold (eller seksuelle overgreb) fra den anden forælders side, få bevilget skilsmisse uden at have dokumenteret påstandens rigtighed, og så bruge denne bevilling til at "bevise" sin påstand med i en af de kampe om børnene, som desværre ikke sjældent udkæmpes af skilsmisseforældre ved domstol, statsforvaltning eller kommune.

Hvis der ikke foreligger dom, eller politirapport sammen med voldsudøverens erkendelse, må det ved modstridende forklaringer fra ægtefællerne kræves af en lægeerklæring eller skadestuerapport, at den **utvetydigt** knytter den konstaterede skade sammen med den påståede vold eller det påståede seksuelle overgreb.

Retssikkerheden må og skal forblive høj, selv når bevisbyrden bliver vanskeligere at løfte på grund af voldens simple karakter.

Venlig hilsen
Mandecentret
Jan Lindell
Centerleder

Mødrehjælpen

Høring over udkast til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (Vold og seksuelle overgreb som skilsmissegrund mv.)

Mødrehjælpen finder det positivt, at der med lovforslaget gives mulighed for, at en ægtefælle har ret til skilsmisse, når den anden ægtefælle har udøvet vold, uanset om der er tale om simpel vold eller vold af grovere karakter, herunder at adgangen til umiddelbar skilsmisse ligeledes udvides til at omfatte seksuelle overgreb mod ægtefællen eller børnene, samt at personkredsen udvides til at omfatte nærmeste pårørende.

Det er Mødrehjælpens vurdering, at lovforslaget har en vigtig signalværdi i forhold til at fastslå, at vold og seksuelle overgreb er uacceptabelt. Samtidig er det positivt, at det med lovgivningen slås fast, at dette ligeledes gælder nærmeste pårørende.

Mødrehjælpen har dog en bekymring hvad angår det gældende krav til dokumentation.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget pkt. 3.1.3, at forslagene ikke vil medføre ændringer i relation til det gældende krav om dokumentation for volden, jf. afsnit 3.1.1. nederst. Den skilsmissesøgende ægtefælle har dog efter lovændringen alene bevisbyrden for simpel vold og ikke grov vold. Den nugældende § 34 om skilsmisse pga. vold er i dag ikke særligt anvendt, da volden kan være svær at dokumentere. Dette forhold vil ligeledes - og måske i endnu højere grad - gøre sig gældende, når der er tale om simpel vold eller seksuelle overgreb, da dette kan være svært at dokumentere. Selv om man med lovforslaget ønsker at ændre § 34 således, at adgangen til skilsmisse ikke kræver forsætlig vold af grovere karakter men blot simpel vold, kan det derfor forventes, at det vil være hurtigere og lettere at forlange separation og derefter blive skilt efter 6 måneder frem for at opfylde dokumentationskravet, såfremt den voldsudøvende ægtefælle ikke vil medvirke til skilsmisse (enighed) efter § 29 i ægteskabsloven. Mødrehjælpen vil anbefale, at denne overvejelse inddrages i forhold til udarbejdelsen af vejledningen til lovgivningen for hvad angår dokumentationskravet, således at dette bliver af et omfang, der står i relation til voldens karakter.

Den 20. januar 2014

Mødrehjælpen
Administrationen
Nørre Voldgade 80
1358 København K

Tlf. 33 45 86 40

adm@moedrehjaelpen.dk
www.moedrehjaelpen.dk

Protektor
HKH Kronprinsesse Mary

RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Social-, Børne- og Integrationsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K.

Dato: 16. januar 2014

J. nr.: 60.0003

Pr. mail til familieret@sm.dk og bgn@sm.dk

Vedr.: Ministeriets sagsnr. 2013-1219 – høring over udkast til forslag om lov om ændring af lov om ægteskabsindgåelse og opløsning (Vold og seksuelle overgreb som skilsmissegrund m.v.)

Rigsombudsmanden i Grønland har den 20. december fået udkastet i høring.

Vi har bemærket os, at der ikke ses ændring i dokumentationskravet, hvorfor vi ikke forudser problemer vedrørende reglernes eventuelle anvendelse i praksis.

Vi har videre bemærket, at loven ikke gælder for Grønland, men vil kunne sættes i kraft for Grønland ved kongelig anordning med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Rigsombudsmanden i Grønland ser frem til et efterfølgende samarbejde vedrørende eventuel ikraftsættelse af reglerne i Grønland.

Herudover har vi ikke kommentarer eller bemærkninger til forslaget.

Hvilket meddeles

Med venlig hilsen

Jan Bønæs

Social-, Børne- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

20-01-2014

Direktion

Social-, Børne- og Integrationsministeriet har ved brev af 20. december 2013 (sagsnr. 2013-1219) anmodet om bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (Vold og seksuelle overgreb som skilsmissegrund m.v.).

Det er overordnet Statsforvaltningens vurdering, at den med forslaget tilsigtede forbedring af de forurettedes retsstilling i praksis ikke vil blive opnået.

Baggrunden herfor er, at det i sager om vold og seksuelle overgreb normalt ikke vil være i den forurettede parts interesse at påberåbe sig volden eller overgrebet som grundlag for umiddelbar skilsmisse frem for blot at følge de almindelige regler om separation og skilsmisse. Det er tværtimod Statsforvaltningens erfaring, at allerede de gældende regler i lovens § 34 om mulighed for direkte skilsmisse ved vold af grovere karakter mv. i praksis fører til en væsentlig forlænget sagsbehandlingstid og tilsvarende stor frustration hos ægtefællerne. Dette vil de foreslåede nye regler ikke afhjælpe, tværtimod.

Denne vurdering, der beror på Statsforvaltningens praktiske erfaringer med anvendelsen af de særlige skilsmissegrunde i ægteskabslovens §§ 32 – 36, uddybes i det følgende.

Baggrund

Indledningsvis bemærkes, at alle sager om separation eller skilsmisse skal begynde i Statsforvaltningen. Statsforvaltningen behandler således langt mere end 30.000 ægteskabssager årligt. Hvis Statsforvaltningens sagsbehandling ikke medfører, at parterne kan opnå enighed om separation, skilsmisse eller vilkårene herfor, sender Statsforvaltningen ægteskabssagen videre til byretten, der påbegynder sin egen sagsbehandling.

Statsforvaltningen
Storetorv 10
6200 Aabenraa

JOURNAL NR.: 2014-110/22

SAGSBEHANDLER: HROKOL

DIREKTE TELEFON:

Telefon: 7256 7000

EAN-Nr. 5798000362222

post@statsforvaltningen.dk

www.statsforvaltningen.dk

EKSPEDITIONSTID:

MANDAG - ONSDAG: 08.00-16.00

TORSDAG: 12.00-18.00

FREDAG: 08.00-16.00

Telefontider findes på

www.statsforvaltningen.dk/telefon

Sagsbehandlingstiden forlænges.

I de (ganske få) tilfælde, hvor Statsforvaltningen modtager en anmodning om direkte skilsmisse grundet vold, ses stort set altid, at sagsbehandlingen tager væsentlig længere tid end gennemsnittet for de øvrige typer af ægteskabssager.

En gennemsnitlig ægteskabssag afsluttes for tiden ca. 8 uger efter modtagelse af anmodningen om separation eller skilsmisse. Hovedparten af sagerne afsluttes med, at Statsforvaltningen udsteder en bevilling.

Hvis der derimod er tale om en sag, hvor der påberåbes grovere vold, afsluttes sagen som regel mere end 6 måneder senere i domstolens regi, men næsten altid uden, at påstanden om vold er taget til følge.

Sagsbehandlingen i praksis.

Anmodninger om direkte skilsmisse grundet vold indsendes i praksis udelukkende af den forurettede part. Den anden part har således ikke medunderskrevet.

Når Statsforvaltningen modtager en ensidig anmodning, skal den sendes til modpartens erklæring, herunder om modparten ønsker at medvirke til skilsmisse på de ønskede vilkår.

Såfremt modparten erklærer sig enig i at have udøvet volden, har vedkommende samtidig erklæret sig skyldig i henhold til en evt. allerede kørende, eller evt. kommende, straffesag. Det opleves derfor ikke i praksis, at dette sker.

Når der således ikke er enighed ægtefællerne imellem, har Statsforvaltningen pligt til at indkalde ægtefællerne til en vilkårsforhandling. Der skal i den anledning betales et gebyr på 1.000 kr., ud over gebyret på 900 kr. for at få ægteskabssagen igangsat.

Under vilkårsforhandlingen skal den jurist, der står for mødet, redegøre for ægteskabsreglerne. I tilfælde af påstand om vold kan der tillige efter omstændighederne være anledning til at vejlede om straffelovens regler og det forhold, at ingen er forpligtet til at inkriminere sig selv.

Når vilkårsforhandlingen derfor ikke fører til parternes enighed, skal Statsforvaltningen efter reglerne henlægge sagen, medmindre en af parterne inden for en frist på 4 uger anmoder om, at sagen sendes i retten.

Rettens sagsbehandling.

I rettens regi medgår der tid til forberedelse af sagen, hvorefter der vil være en vis berammelsestid. Dette tidsforbrug følger efter det tidsforbrug, sagsbehandlingen i Statsforvaltningen har afstedkommet.

Heller ikke i retten er der pligt til selvinkriminering, og medmindre modparten derfor erkender volden, kan der normalt heller ikke her umiddelbart gives dom til direkte skilsmisse. Retten har ikke mulighed for at efterforske. Såfremt påstanden om vold fastholdes, må retssagen derfor oftest udsættes på resultatet af den forurettedes politianmeldelse – efterforskning, tiltalerejsning og eventuel domfældelse.

Alt dette vil også gøre sig gældende, såfremt der påberåbes simpel vold. Tillige kan det tænkes, at forurettede i tilfælde af simpel vold, i mindre grad vil have sikret sig de beviser og de erklæringer, der potentielt kan føre til straf for simpel vold – f.eks. erklæring fra skadestuen umiddelbart efter voldsudøvelsen.

Bevilling eller dom til skilsmisse med ændret begrundelse.

Ægteskabsreglerne giver grundlag for direkte skilsmisse uden forudgående separation, blot ægtefællerne er enige om dette – og uden anden begrundelse end netop enighed.

Statsforvaltningen vejleder parterne om denne mulighed. Ofte sluttes sagen derfor med en bevilling til direkte skilsmisse, hvor påstanden om vold er frafaldet.

I retten ender sagerne som regel på samme måde ved, at påstanden om vold frafalder, og der tages bekræftende til genmæle for så vidt angår direkte skilsmisse, eller alternativt, at der gives dom til separation, fordi volden ikke har kunnet bevises eller sandsynliggøres i tilstrækkeligt omfang på grund af modpartens benægtelse. I tilfælde af uenighed, også for retten, giver loven alene ret til separation.

Forskellen på en separation og en skilsmisse.

Alle retsvirkninger af ægteskabet ophæves allerede ved en separation. Der er f.eks. ikke længere arveret parterne imellem, den gensidige forsørgelsespligt ophører, og skatereglerne for ægtefæller ophører med tilbagevirkende kraft til årets begyndelse. Der kan heller ikke være tale om utroskab, når man først er separeret. Den reelt eneste forskel er derfor, at først efter en skilsmisse kan man gifte sig igen.

I praksis vil det derfor normalt være mest fordelagtigt for den forurettede, hvis der hurtigt gives en separation i sa-

ger, hvor der ikke er enighed om skilsmisse, frem for at afvente de måneder, det tager måske at kunne opnå en dom til skilsmisse på grund af vold.

Vurdering af lovforslagets virkning.

Det er på denne baggrund Statsforvaltningens vurdering, at lovændringen i praksis ikke vil medføre det tiltænkte resultat; en hurtig skilsmisse til gavn for forurettede. Tværtimod. Forurettede vil i endnu flere tilfælde opleve, at lovændringen, alene på papiret, vil medføre nogle muligheder, men i praksis vil det være hurtigere blot at gå efter en separation eller en skilsmisse i enighed med modparten.

En reelt manglende mulighed for at opnå skilsmisse grundet vold, på trods af den forventning om det modsatte, lovforslagets regler kan medføre, vil uden tvivl forstærke den frustration og afmagt forurettede i forvejen måtte føle. Hertil kommer, at den nødvendige sagsbehandling, der skal til for at følge forurettedes påstand, i virkeligheden vil betyde en tidsmæssig udsættelse af det relevante tidspunkt, hvor ægteskabets retsvirkninger ophører.

Særligt om seksuelle overgreb

Det skal særligt fremhæves, at det allerede i dag er muligt at anmode om direkte skilsmisse ved seksuelle overgreb begået mod børn. Uanset om det er ægtefællens børn eller andre børn. Dette følger af den gældende ægteskabslovs § 33, hvorefter en ægtefælle har ret til direkte skilsmisse, når den anden ægtefælle har været utro eller har deltaget i et lignende seksuelt forhold (der ikke behøver at være samleje). Seksuelle overgreb mod børn omfattes således i den nugældende lovgivning allerede enten af bestemmelsen om grovere vold eller utroskabsbestemmelsens 2. led. Dette er også tilfældet i gældende domspraksis. Udvidelsen er derfor overflødig.

Ægteskabsreglerne historisk set.

De særlige regler om ret til umiddelbar skilsmisse hidrører fra den tid, hvor man fra lovgivers side var optaget af at beskytte ægteskabet, og hvor der ikke var fri adgang til separation. Separation krævede en kvalificeret begrundelse, og separationsperioden var af væsentlig længere varighed end i dag.

Efter at man i ægteskabslovgivningen gradvist har forladt dette standpunkt og tillader umiddelbar skilsmisse i enighed eller efter ½ års separation, har de særlige skilsmissegrunde mistet deres praktiske betydning. Antallet af særlige skilsmissegrunde er ved tidligere lovændringer allerede reduceret, og de særlige skilsmissegrunde anvendes i stadigt mindre omfang.

Set i forhold til denne udvikling vil det være naturligt yderligere at reducere antallet af særlige skilsmissegrunde eller helt at afskaffe disse. Lovudkastet, som det nu foreligger, bryder med denne udvikling.

Statsforvaltningen kan pege på, at det kunne medvirke til et kortere, mere sammenhængende sagsforløb til gavn for de forurettede i disse sager, såfremt der blev givet Statsforvaltningen mulighed for at behandle og afgøre også uenighedssager i første instans – frem for, at de skal behandles først i Statsforvaltningen og derefter begynde forfra ved byretten.

Med venlig hilsen

Torben Sørensen
Vicedirektør

Vestre Landsret
Præsidenten

Social-, Børne- og Integrations-
ministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

J.nr. 40A-VL-94-13
Den 16/01-2014

Social-, Børne- og Integrationsministeriet har ved brev af 20. december 2013 anmodet om eventuelle bemærkninger til et udkast til forslag til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (Vold og seksuelle overgreb som skilsmissegrund m.v.).

I den anledning skal jeg meddele, at udkastet ikke giver landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Denne udtalelse sendes alene elektronisk og til familieret@sm.dk og bgn@sm.dk.

Der henvises til sagsnr. 2013-1219.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Bjarne Christensen'.

Bjarne Christensen

Østre Landsret
Præsidenten

Den **13 JAN. 2014**
J.nr. 40A-ØL-3-14
Init: cr

Social-, Børne- og Integrationsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Justitsministeriet har ved brev af 20. december 2013 (sagsnr. 2013-1219) anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (Vold og seksuelle overgreb som skilsmissegrund m.v.).

Udkastet har været drøftet på plenarmøde den 10. januar 2014. Udkastet giver ikke landsretten anledning til bemærkninger.

Opmærksomheden henledes dog på, at det foreslåede stk. 2 til § 34 umiddelbart synes overflødig, hvis der i § 34, stk. 1, nr. 2 alene anføres "børn, eller" i stedet for "ægtefællernes børn, eller".

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Busck Porsbo

